

מהות האמונה

עוז "עז א-דין" יונה

(אפריל 2018, כפר קרע)

מהותה האמתית של האמונה, היא ביטחון מוחלט בכל הנוגע לאללה, שהוא ריבון העולמים, באותה המידה שבה האדם בטוח בדבר שאותו הוא יכול לראות ולשמע באופן ברור וממשי, ובאותה המידה שבה בטוח האדם בדבר שבו הוא יכול לגעת באופן מוחשי.

כוחות האופל, אשר בחרו בהתכחשות לאללה ובהתמסרות לחטא, מנסים להרוס את האדם. לפיכך, לא יצליח האדם לחמוק לחלוטין מהארס של החטא, אלא כאשר הוא יאמין בוודאות מלאה באללה, החי והקיים.

אמונה כזאת באה לידי ביטוי בידע שאללה אכן קיים, ואכן מעניש את החוטא ומתגמל בשכר טוב את האנשים הרחנניים.

כאשר פלוני מודע להשלכות הקטלניות של דבר מה, הוא נמנע מעשייתו. למשל, אף אדם שפוי לא יבלע רעל באופן רצוני ומודע. אף אדם נורמלי, לא יעמוד מרצונו החופשי מול אריה רעב. אף אדם, אשר כושר שיפוטו תקין, לא יכניס מתוך בחירה את ידו אל תוך המחילה שבה הוא יודע בוודאות שמתגורר נחש ארסי. אם כך, מדוע כן בוחר האדם לחטוא באופן רצוני ומודע? הסיבה לכך היא שאין לו את אותה בוודאות בעניין החטא, כפי שיש לו בנושאים הנ"ל. לכן, משימתו הראשונה של כל אדם היא להשיג את אותה וודאות בנוגע לקיומו של אללה. על מנת להשיג את הוודאות הזאת, עליו לאמץ את האמונה אשר תעורר בו את הוודאות הזאת, ותעודד אותו להתייחס לאללה בכבוד וביראה, דבר שבתורו יוביל אותו להתרחק מהחטאים.

אם כך, כיצד מושגת אמונה כזאת? ובכן, יש לאמונה כזאת שלושה שלבים, שלוש דרגות. הרמה הבסיסית ביותר של אמונה כזאת ניתנת להשגה אפילו באמצעות קריאת סיפורים או הקשבה להם, כמו למשל סיפורי הנביאים עליהם השלום, סיפורי הצדיקים ושאר אנשי הרוח וכו'. הרמה השנייה של אמונה כזאת, היא רמה שמושגת באמצעות בחינתם של טיעונים לוגיים ורציונליים, אשר מוכיחים באופן שכלתני והגיוני את סעיפיה השונים של האמונה. אך קיימת רמה שלישית לאמונה הנ"ל, והיא הרמה הגבוהה ביותר שניתן להגיע אליה. אל הרמה הזאת, לא ניתן להגיע באמצעות סיפורים ולא באמצעותם של טיעונים, הגיוניים ככל שיהיו. הדרך האחת והיחידה להגיע לוודאות שעליה אנו מדברים כאן ניתנת להשגה אך ורק באמצעות החוויה המיסטית, חוויה אשר מתרחשת כאשר האדם מרבה לפנות לאללה בתפילות, או מרבה להגות במילותיו של אללה אשר מרכיבים את פסוקיו של הקוראן הקדוש והמבורך. נתיב נוסף של הדרך הזאת, להשיג את השלב הגבוהה ביותר של האמונה, השלב אשר הזכרנו במשפטים הקודמים, הוא הנתיב שההולך בו נצמד לאדם אשר כבר הגיע אל הרמה הרחננית הזאת, אשר מתאפיינת בוודאות המוחלטת של האמונה, בדרגת הגבוהה ביותר. בעבר, היו נביאים ושליחים, והם היו אותם אנשים אשר ניתן היה להיצמד אליהם וללכת בעקבותיהם על מנת להגיע לדרגה הרחננית הגבוהה ביותר. אך אין עוד נביא או שליח שיבוא אחרי הנביא מוחמד עליו השלום והברכה, שהרי הוא אחרון הנביאים והשליחים. אללה עוד עתיד לשלוח אל האנושות את המשיח אשר מודרך על ידי אללה, וידריך את האנושות אל הדרך הישרה, אך מה גורלו של כל מי שחי מאז לכתו של הנביא מוחמד עליו השלום ועד לבואו של המשיח המובטח? ובכן, בכל דור ודור יש אנשי רוח טהורים ומטהרים, אשר הגיעו לרמות הרחנניות הגבוהות ביותר, ולדרגות הגבוהות ביותר של האמונה, ויעשה בחכמה כל אדם אם ימצא לו אחד כזה, שיהיה השייח' שלו, האימאם שלו, ואל הוראותיו ייצמד, ובעקבותיו יצעד, כי זאת היא אכן דרך נהדרת לטפס במעלה ההר המוביל אל פסגות האמונה.

אמונה כנה וטהורה, מרחיקה את האדם מתאוות הנפש הרדודות, ומפתחת בליבו אהבה אישית וכנה לאללה, הכול יכול. ככל שהאמונה בקיומו של אללה ובתכונותיו המושלמות גוברת, ככל שהיא מתאפיינת ביותר ביטחון וביותר וודאות, כך גוברת האהבה של המאמין כלפי אללה.

האמונה באללה והאהבה כלפיו, הם בדיוק התכונות והאיכויות אשר באות לידי ביטוי כגן העדן המובטח בעולם הבא. מנגד, אי-מודעות לריבון העולמים, התרחקות ממנו, חוסר אהבה כלפיו, כל אלו באים לידי ביטוי כגיהנום בעולם הבא.

וזה רק בעולם הבא, אך מה לגבי העולם הזה? האם בכלל יש טעם בחיים נטולי אמונה? האם יכול האדם להגיע לשלוות נפש ללא האהבה האדירה הזאת?

בני האדם מגיעים כל הזמן לשיאים חדשים בתחומי המדעים השנים, בתחומי האומנויות השונות, ולמעשה בכל דבר שקשור לעולם החומרי. אך מה בנוגע לעולם הרוחני? את התכלית הרוחנית יכול האדם להשיג אך ורק באמצעות הכלים שאללה בכבודו ובעצמו יצר. מערכת הכלים הללו, אשר מובילים את האדם להתקדמות רוחנית, היא הדת.

הדת היא המרכבה שעליה האדם יכול לרכוב, ובאמצעותה יכול האדם להתקדם עוד ועוד בדרך המלך אשר מובילה בעולם הזה אל השלום הפנימי, השלווה הנפשית ותחושת הסיפוק. בעולם הבא, סוללת הדת את הדרך אל גן העדן אשר מובטח למאמינים.

"אלה אשר האמינו ועשו את הטוב, יעניק להם הרחמן חיבה"
(הקוראן 19:96)